

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาพลเมืองและประเทศใหม่ยังคงมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากรัฐบาลทุกสมัยได้ให้ความสนใจเอาใจใส่ด้านการศึกษาอย่างมาก เช่น จัดให้มีแผนการศึกษาขึ้น กำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษา การพลศึกษา ในฐานะที่เป็นองค์หนึ่งของการศึกษาที่สำคัญก็เริ่มมีบทบาทนับตั้งแต่แผนการศึกษาชาติ ฉบับพุทธศักราช 2475¹ เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบันแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520² ได้จัดพลศึกษาให้อยู่ในกลุ่มสำหรับ "สร้างบุคลิกภาพที่ดีให้มีพละนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ" ถือเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าการศึกษาได้เจริญและมีสวนสำคัญในการพัฒนาชาติ พร้อมกับการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังเช่นที่ อุตธรรม ปิณฑยนต์ ได้เสนอผลการศึกษาในปีพุทธศักราช 2517 ว่า "การพลศึกษามีความก้าวหน้าทั้งในส่วนที่เป็นฐานะหนึ่งด้านสังคม และอีกฐานะหนึ่งด้านการศึกษา โดยมีการผลิตบุคลากรเพิ่มขึ้น มีสถาบันพลศึกษากระจายไปทุกส่วนของประเทศ ทุกระดับของการศึกษา"³ นอกจากนี้ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและหลักสูตรทางพลศึกษาได้ให้ทัศนะว่า

1 ประยูร ศรีประสาธน์, "สาระสำคัญบางประการในแผนการศึกษาแห่งชาติ (อดีต-ปัจจุบัน)" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 11 (เมษายน-พฤษภาคม 2520) : 36-38.

2 ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร . โรงพิมพ์ในเต็คโพรดักชั่น, 2520), หน้า 5.

3 อุตธรรม ปิณฑยนต์, "พัฒนาการของการพลศึกษาในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 143.

ในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา การพลศึกษาได้ก้าวหน้าทั้งด้านวิชาการ และเทคนิค ได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไป จึงจำเป็นต้องมีการจัดสถานที่ อุปกรณ์ ตลอดจนการฝึกหัดครูที่มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริงในสาขาวิชาพลศึกษาไปตอบสนองความต้องการของสังคม¹

การพลศึกษามีบทบาทอย่างมากในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยจะช่วยพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา จากการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524² พบว่า "จำนวนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2520 มีจำนวนประมาณ 1,218,320 คน ปีการศึกษา 2521 มีจำนวน 1,999,630 คน และในปีการศึกษา 2524 จะมีจำนวนถึง 2,756,730 คน" นับได้ว่าเป็นจำนวนมากและย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการที่จะจัดการศึกษาให้พอเพียง เหมาะสมกับจำนวนเยาวชนที่เพิ่มขึ้นในอัตราสูงเช่นนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงการพลศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับสภาพเศรษฐกิจ การเมืองและความเจริญทางเทคโนโลยีที่มีความเกี่ยวข้องกับการพลศึกษาอย่างมากรั้น จะเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของพลเมืองไทยให้ดียิ่งขึ้น เพราะเยาวชนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะได้นั้น โรงเรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างมาก

นับตั้งแต่ที่ประเทศไทยเราได้มีการปฏิรูปการศึกษารั้งใหญ่เมื่อปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา เกี่ยวกับการปรับปรุงการพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัศึกษานั้น วิทยุ สาธาร ได้เขียนไว้ในหลักสูตรศึกษาวา

¹ วรรณศักดิ์ เพ็ชรขอบ, "หลักสูตรฝึกหัดครูสาขาวิชาพลศึกษาในระดับปริญญาตรีของไทย" วารสารศึกษาศาสตร์ พลศึกษา สันตนาการ 4 (ตุลาคม 2521) : 55-56.

² คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2520), หน้า 47.

การจัดค่านพลศึกษาได้รับความสำคัญอย่างมาก คือ แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับพุทธศักราช 2520 กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาทุกระดับ โดยนักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องเรียนพลศึกษาทุกคน อย่างน้อยจำนวนหนึ่งในทุกระดับ โรงเรียน หรือสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีสิ่งแวทลอม อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ และกิจกรรมให้นักเรียน นิสิตนักศึกษาทุกคนได้พัฒนากล้ามเนื้อ สุขภาพ อนามัย และใช้เวลาเวลาช่วยการพักผ่อนหย่อนใจ ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ให้มีการพัฒนาวัฒนธรรม ศิลธรรม จรรยา มารยาท ความประพฤติ และความรักในสันติภาพไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง

ในการจัดการศึกษานั้นผู้บริหารการพลศึกษาทั้งระดับชาติและระดับโรงเรียน จึงควร เป็นผู้ที่มีความรอบรู้อย่างแท้จริงในกิจกรรมเฉพาะสาขาวิชาของพลศึกษา เพื่อที่จะบริหารการพลศึกษาให้บรรลุผลตามปรัชญาของการพลศึกษา¹

กรุงเทพมหานครอาจถือเป็นศูนย์กลางของการศึกษาก็ว่าได้ กล่าวคือ มีสถาบันเกี่ยวกับการศึกษาเกือบทุกสาขาวิชาเป็นแหล่งวิทยาการ โดยจำนวนของโรงเรียนและนักเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตามรายงานของกองแผนงาน สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2520 พบว่า "มีจำนวนห้องเรียนถึง 4,077 ห้องเรียน (ประมาณร้อยละ 19.21 ของจำนวนห้องเรียนทั่วประเทศ ซึ่งมี 21,222 ห้องเรียน)"² ดังนั้น การจัดการศึกษาโดยส่วนรวมให้เยาวชนได้เกิดการพัฒนาจึงควรจะคำนึงถึงปัญหาและอุปสรรคทางการศึกษาที่เผชิญอยู่ ดังเช่นที่ พจน์ สะเพียรชัย ได้กล่าวถึง นโยบายวิธีการพัฒนาการศึกษาในประเทศ และปัญหาทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมว่า

¹วิญญู สาทร, หลักการการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า 336-339.

²เอมอร ปัญญาศรีวรรณย์, "การลงทุนในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 107-108.

1. ระบบการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ไม่สัมพันธ์กับความต้องการอันจำเป็นของท้องถิ่นและแรงงาน
2. การศึกษานอกโรงเรียนได้รับความสนใจน้อยมาก และการจัดยังไม่สัมพันธ์กับการศึกษาในโรงเรียน
3. ยังไม่มีความเสมอภาคทางการศึกษา
4. อำนาจการบริหารการศึกษาอยู่ที่ส่วนกลาง ทำให้งานล้าช้าไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและการระดมสรรพกำลังจากประชาชน
5. การวิจัย และการติดตามประเมินผลทางการศึกษายังมีน้อยอยู่

ปัญหาระดับมัธยมศึกษา

1. หลักสูตรไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและไม่จบในตัวเอง
2. อุปกรณ์การเรียนการสอนบางโรงเรียนมีไม่พอทำให้คุณภาพด้อยไป
3. การสอบตกซ้ำชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายยังมีอัตราสูงมาก¹

เมื่อพิจารณาจากสภาพของปัญหาและอุปสรรคทางการศึกษาไปเป็นแนวทางประกอบกับบทบาทของการศึกษา โดยเฉพาะการพลศึกษานั้นควรที่จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมทั่วไป และเขาวชนิ่งขึ้น ดังที่ บุชเชอร์

(Bucher) กล่าวถึงบทบาทของพลศึกษาในสังคมและการศึกษา คือ

การพลศึกษาจะช่วยให้มีความสัมพันธ์ผลทางวิชาการ สติปัญญา การหาเหตุผล มีความรู้เรื่องการออกกำลังกาย การป้องกันโรค สร้างความรวมมือซึ่งกันและกัน ช่วยให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีน้ำใจรักความยุติธรรม มีความซาบซึ้งในสุนทรียภาพ รับผิดชอบหน้าที่ เคารพกฎหมาย สนับสนุนประชาธิปไตย²

¹พจน์ สะเพียรชัย, "นโยบายและวิธีพัฒนาการศึกษาในประเทศไทย" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 11 (สิงหาคม-กันยายน) : 56-57.

²Charles A. Bucher, Foundation of Physical Education 7 th ed. (St. Louis : The C.V. Mosby Co., 1975), pp. 76-78.

นอกจากนี้ ฮาร์เปอร์ และคณะ (Harper and Other) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการพลศึกษาว่า "ควร เป็นการ ประสาน ของ การ ศึกษา ที่ เกี่ยว กับ ร่าง กาย อารมณ์ และความ เจริญ ทาง สังคม พัฒนาการ และการ ปรับ ตัว ของ แต่ละ บุคคล"¹ ซึ่ง สอด คล้อง กับ ที่ อัฟไคค์ และ จอห์นสัน² (Updyke and Johnson) บาร์โรว์³ (Barrow) และ วิลกูสส์⁴ (Willgoose) ได้ เสนอ ไว้

การพลศึกษาในโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญ ผู้บริหารพลศึกษาจะต้องจัดโปรแกรมพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งปริมาณและคุณภาพสำหรับให้บริการแก่นักเรียนนั่นเอง ดังที่ เฟรนซ์ และ เลสเทน (French and Lehsten) ได้กล่าวถึงโปรแกรมพลศึกษาดังนี้

¹William A. Harper, Donna Mac Miller; J Roberts Park; and Elwood Craig Davis, The Philosophic Process in Physical Education 3rd. ed. (Philadelphia : Lea & Febiger, 1977), p. 28.

²Wynn F. Updyke and Perry B. Johnson, Principles of Modern Physical Education Health and Recreation (U.S.A. : Holt, Rinchart and Winston, 1970), pp. 25-26.

³Harold M. Barrow, Man and His Movement Principles of His Physical Education 2nd ed. (Philadelphia : Lea & Febiger, 1976), pp. 38-42.

⁴Carl E. Willgoose, The Curriculum in Physical Education 2nd ed. (Englewood Cliffs N.J. : Prentice-Hall, 1974), p. 33.

ทุกวันนี้โรงเรียน วิทยาลัย เป็นองค์กรที่สำคัญในการเตรียม นักเรียนสำหรับชีวิตในแบบต่าง ๆ ดังนั้น บทบาทของกิจกรรมพลศึกษาจึง เริ่มมีความสำคัญในนักเรียนทุกคน (Whole Student) แนวโน้มของขอบ ขยายทางพลศึกษาได้พัฒนาทั้งสถาบันและบริการ คือ เพิ่มจำนวนสมาชิก เงินทุน ผลของการเพิ่มเช่นนี้ บริการทางสุขภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การ สอนสุขศึกษา มีกิจกรรมพลศึกษาให้เลือกและบังคับ มีโปรแกรมบรรดิกการ โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายใน กีฬาภายนอกและระหว่างสถาบัน การ ปรับปรุงหรือการแพชชาอายุของโปรแกรม มีเกณฑ์ที่ชัดเจนจากวัตถุประสงค์ เกี่ยวกับผู้นำที่ดี กิจกรรมที่กว้างขึ้น ความสัมพันธ์กับการสอนและบริการด้าน สุขภาพ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก และวิธีการสำหรับทดสอบวัดผล พิจารณาความก้าวหน้า¹ ,

การจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนที่สมบูรณ์ควรจะประกอบด้วยโปรแกรม การสอนพลศึกษาในชั้นเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการ แข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียน โปรแกรมสันทนการ และโปรแกรมบรรดิกการ ดังเช่นที่มีผู้เสนอไว้ คือ ฟอง เกิดแก้ว² บุชเชอร์³ (Bucher) พักค้เกท⁴ (Puckett)

¹ Esther French and Nelson G. Lehsten, Administration of Physical Education for School and Colleges 3rd ed. (New York : The Ronald Press, 1973), p. 7.

² ฟอง เกิดแก้ว, การพลศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 5. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2520), หน้า 82.

³ Charles A. Bucher, Administration of Health and Physical Education Programs Including Athletics 6th ed. (St. Louis : The C.V. Mosby Co., 1975), p. 64.

⁴ John R. Puckett, Guide to An Effective Physical Education Program (New York : Parker Publisher Co., 1976), p. 5.

วอลท์เมอร์ และคณะ¹ (Vottmer and Other) บาเลย์ และฟิลด์² (Baley and Field) รวมทั้ง พอยเคเตอร์³ (Poindexter) และสตรูบ⁴ (Straub)

นอกจากนี้โปรแกรมพลศึกษาคงกล่าวควรจัดให้สอดคล้องกับโปรแกรมการเรียนการสอนอื่น ๆ ในโรงเรียน เพราะการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะในทางที่ดี ย่อมต้องอาศัยทุกสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียน แม้ว่าวิธีการและธรรมชาติของแต่ละวิชาอาจจะไม่สอดคล้อง มีความขัดแย้งกัน สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับการจัดโปรแกรมพลศึกษาในส่วนที่ไปเกี่ยวข้องกับสาขาอื่น ๆ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในเนื้อหาวิชา ครูอาจารย์พลศึกษา อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับช่วยเกื้อกูลสนับสนุนความแตกต่างของนักเรียนที่เข้าร่วมในโปรแกรม ความไม่เข้าใจของบุคลากรและชุมชนรวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งปัญหาและอุปสรรคดังที่กล่าวแล้วมีปรากฏในขบวนการของการศึกษา

¹Edward F. Vottmer, Arthur A. Esstinger, Betty Foster McCue and Kenneth G. Tillman, The Organization and Administration of Physical Education 5th ed. (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1979), pp. 91-93.

²James A. Baley and David A. Field, Physical Education and Physical Educator 2nd ed. (Boston : Allyn and Bacon, 1976), pp. 100-101.

³Hally B.W. Poindexter, "Physical Education : What a Physical Education Program Includes," Encyclopedia International Vol. 14 : (Canada : Grolier, 1974), pp. 334-335.

⁴William F. Straub, The Lifetime Sport Oriented Physical Education Program (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1976), p. 11.

ที่กำลังเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน การศึกษาให้เข้าใจสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้น มีส่วนทำให้การผลศึกษาไต่ถวนหนายิ่งขึ้น เพราะการจัดโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมที่ดีย่อมจะเป็นพื้นฐานให้การผลศึกษาที่มีความมั่นคง ก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ครูผลศึกษา หรือนักเรียนก็ตามเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนวิชาผลศึกษาให้ไต่พัฒนาเยาวชนที่มีประสิทธิภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ ตลอดจนการดำรงชีพในสังคม

ผู้วิจัยจึงไต่ทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลศึกษาให้เหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดและการดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา อันได้แก่ โปรแกรมการสอนผลศึกษาในชั้นเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียน โปรแกรมสันทนากการ และโปรแกรมบรรดิกการ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนรัฐบาลมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการจัดและการดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาที่เกิดขึ้น
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน กับหัวหน้าสาขาวิชาพลานามัย หรือครูอาจารย์ผลศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดและการดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในเรื่องปัญหาการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาที่มีจัดขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งหมด 80 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้าสายวิชาพลศึกษามัค หรือครู อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมัธยมศึกษา

ความจำกัดของการวิจัย

แบบสอบถามที่นำไปส่งได้รับคืนมาไม่ครบตามจำนวน อาจทำให้การวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ไม่เต็มที่

ขอทกลง เบื้องตน

ผู้วิจัยถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความเป็นจริง และให้ความร่วมมือในการวิจัยด้วยดี

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

หัวหน้าสายวิชาพลศึกษามัค หมายถึง ครู อาจารย์ที่ทำหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าสายวิชาพลศึกษามัคในโรงเรียน

ครู อาจารย์ ผลิตศึกษา หมายถึง ครู อาจารย์ หรือผู้ที่ทำการสอนวิชาผลิตศึกษา
ในโรงเรียน

ฝ่ายผลิตศึกษา หมายถึง หัวหน้าสายวิชาพลานามัย หรือครูอาจารย์ผลิตศึกษาที่
เป็นผู้คอยแบบสอบถาม สำหรับฝ่ายผลิตศึกษา

ฝ่ายบริหาร หมายถึง ผู้บริหารหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่เป็นผู้คอยแบบสอบถาม
สำหรับฝ่ายบริหาร

ผู้บริหาร หมายถึง อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ รวมทั้งผู้ที่รักษาการใน
ตำแหน่งนี้

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหรือรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน
วิชาการประจำโรงเรียน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชาย หญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
และปีที่ 5 ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

วิชาผลิตศึกษา หมายถึง วิชาที่จัดและดำเนินการสอนตามหลักสูตรหมวดวิชา
พลานามัยเท่านั้น

โปรแกรมการสอนผลิตศึกษาในชั้นเรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน
กิจกรรมตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หมวดวิชาพลานามัย พุทธศักราช 2503
2518 และ 2521 ที่มีจัดขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนมีสภาพความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ
อารมณ์และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมวิชาผลิตศึกษาเป็นเครื่องมือกำหนด

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการแข่งขันกีฬา
ภายในที่ทางสายวิชาพลานามัยจัดขึ้นในโรงเรียน เช่น กีฬาสี กีฬาระหว่างห้องเรียน
ระหว่างชั้น ระหว่างคิก หรือระหว่างห้อง หรือแบบอื่น ๆ โดยจัดให้มีขึ้นเพื่อประกอบให้
วิชาผลิตศึกษาสมบูรณ์

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างโรงเรียน หมายถึง กิจกรรม
การแข่งขันกีฬาที่ทางโรงเรียนส่งเข้าร่วมการแข่งขันกับโรงเรียนอื่น ๆ เช่น กีฬาประเพณี
กีฬากลุ่มโรงเรียน กีฬากรมผลิตศึกษา กีฬาเทศบาลกรุงเทพมหานคร ตลอดจนกีฬาที่จัดโดย
สมาคมกีฬาหรือสถาบันต่าง ๆ

โปรแกรมสหนาการ หมายถึง กิจกรรมสหนาการที่จัดบริการให้แก่นักเรียน ตามวัตถุประสงค์และหลักวิธีของสหนาการ เช่น ชุมนุม หรือชมรมคนตรี ชมรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

โปรแกรมบรรณาการ หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ เช่น ผู้พิการ ผู้มีสติปัญญาอ่อน เพื่อให้เข้าใจวิชาพลศึกษา และสามารถนำกิจกรรมพลศึกษาให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียนรัฐบาลมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลมัธยมศึกษา
3. ทำให้ทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูอาจารย์พลศึกษา ผู้บริหาร และนักเรียนเกี่ยวกับโปรแกรมพลศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียน
4. เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในโอกาสต่อไปให้มีความเหมาะสมและประสิทธิภาพ